

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша/ шағын орталық, мектепалды сыныбы)					
Топ/сынып	Мектепалды топ				
Тобы, топтың реттік саны, атауы					
Балалардың жасы	5 жасар балалар				
Педагогтің аты-жөні					
Жоспардың құрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	10.10.-14.10.2022				
Апта күндері	<i>Дүйсенбі</i>	<i>Сейсенбі</i>	<i>Сәрсенбі</i>	<i>Бейсенбі</i>	<i>Жұма</i>
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы көрінісін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ата-аналармен	Ата-аналарды мазалап жүрген сұрақтарға жауап беру. "Баланы еңбекке тәрбиелеу" тақырыбына әңгімелесу.				

әңгімелесу, кеңес беру					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	"Ұйымдастырылған іс-әрекетке арналған жабдықтар мен материалдарды дайындаймыз". Мақсат-міндеттері. Өзіне тапсырылған іске жауапкершілік сезінуге тәрбиелеу, балаларды білім беру қызметіне арналған материалдар мен жабдықтарды ұқыпты ұстауға үйрету. (еңбек іс-әрекеті)	"Бөлме өсімдіктерін суғару". Мақсат-міндеттері. Өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет етуі туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтарынан қалай тануға болатынын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Айналадағы қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға	"Орындықтарды жуу". Мақсат-міндеттері. Балаларға тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуді, топтық бөлмедегі орындықтарды таза ұстауды үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүртуді, орындарға қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге ынталандыру, олардың жұмысын құрметтеуге	"Топта ойыннан кейін тәртіп орнату". Мақсат-міндеттері. Балалардың тәртіпке деген саналы ұмтылысын, ойыннан кейін ойыншықтарды жинастыру әдетін қалыптастыру. Жұмыс жоспарын құру, алдағы қызмет үшін қажетті материалдарды таңдау қабілетін жетілдіру. (еңбек іс-әрекеті)	"Ойыншықтарды тәртіпте ұстау". Мақсат-міндеттері. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; суды үнемді пайдалануды үйрету. Өзінің және басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. (еңбек іс-әрекеті)

		тәрбиелеу. (еңбек іс-әрекеті, зерттеу іс-әректі)	тәрбиелеу. (еңбек іс-әрекеті)		
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттері. Балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. "Фигура жаса" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттері. Балаларды жүгіруге жаттықтыру. Ойын ережелері. Балалар ойын алаңының бүкіл жерінде жүгіріп жүреді. Белгі берілген кезде орындарына жылдам тұрып, әртүрлі қимыл көрсеткен қалыпта тұра қалу	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттері. Баланың топтамалар туралы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін табуды, дұрыс атауды, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру; қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, қолдың ұсақ моторикасын жетілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың	Үстел үсті ойыны. "Дойбы". Мақсат-міндеттері. Балалардың ойлау қабілетін, зейінін дамытады. Зеректікке баулиды. Ойынның мақсаты. Қарсыласының тастарын түгел жою немесе жүріс жолдарын бөгеп тастау. Дамытушы ойын. "Көлеңкесін тап". Мақсат-міндеттері. Зейін, ойлау қабілетін, ынтасын дамыту. Балалар жануарлардың көлеңкесін суретімен сәйкестендіреді. Саусақ жаттығуы .	Үстел үсті ойыны. "Мозаика". Мақсат-міндеттері. Балаларға берілген суреттің бөлігін табуды және орнына орналастыруды үйрету. Тапқырлыққа, жылдам ойлануға тәрбиелеу. "Қаладағы жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттері. Балалардың ұғымындағы жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту; жыл мезгілдері туралы сипаттамалық әңгімелер құрастыру кезінде келісімді	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсат-міндеттері. Балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. "Шымшықтың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттері. Балаларды белгі бойынша алаңда жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдық пен ептілікті дамыту, табандылыққа тәрбиелеу. Балалар "торғайлардың" рөлін сомдайды,

	керек. Шалқайып отыру, қолдарын көтеру, аяқтарын көтеру және тағы басқа. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі (жүппен, үш). Педагог балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тұру, еңбектеген қалпында, отырған қалпында және тағы басқа. (дене шынықтыру)	біріне қатарлап тізіп қою, қай бала бәрінен бұрын барлық карточкаларын қояды, сол бала ойында жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілер бейнеленген, көлемдері 5×6 см карточкалар. "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттері. Ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа	Бас бармақтай балақай, (бас бармақты ұстап) Қайда болдың? Мынау үлкен ініммен (сұқ саусағын ашады) Орманда болдым бүгін мен. Ал мына бір ініммен (ортаңғы саусағын ашады) Ас пісірдім бүгін мен. Одан кейінгі ініммен (аты жоқ саусағын ашады) Ботқа жедім мен енді. Ал мына ініммен (шынашағын ашады) Айттым ән мен өлеңді. (танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)	сөйлеуді дамыту; бақылау, көрнекі зейін, еске сақтау қабілетін дамыту; туған қаланың табиғатына қызығушылықты тәрбиелеу. Барысы. Лото түріндегі ойын, бала белгілі бір маусым бейнеленген суретті қолына алады және сол жыл мезгілін сипаттап береді. Суреттерді таңдау кезінде педагог маусым туралы әңгіме құрастыруды ұсынады және тапсырманы күрделендіре алады. (танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)	санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. "Торғайлар" белгі бойынша алаңға жүгіріп шығып, қанаттарын жан-жаққа жайып жүгіреді. Мысық оянып кетеді, "мияу-мияу" деп керіліп-созылып алады, шымшықтың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Мысық шымшықтың
--	--	---	---	---	---

		тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Ойын осылай жалғаса береді. (танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, дене шынықтыру)			балапандарын өз үйіне алып кетеді. Еркін ойын: "Орныңды тап". Мақсат-міндеттері. Жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркемсөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. (танымдық іс-
--	--	--	--	--	--

					әрекет, зерттеу іс-әрекеті, дене шынықтыру, қарым-қатынас іс-әрекеті)
Таңертеңгі жаттығу	Сапқа тізілу, оңға бұрылу, алға жүру; алға екі аяқпен секіріп жылжу, жүру және жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру, бірнеше бағанға қайта тұру. Жалпы дамыту жаттығуларының кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшак, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созады, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшак, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қояды, екі қолдарын артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Өз орындарында тұру, басты оңға бұру. 3.2. Бастапқы қалып (осы жаттығуды сол жаққа 5 рет қайталау). 4. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшак, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттері. Ас ішу құралдарын дұрыс қолдануға дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақты асықпай шайнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын жерге түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. Көркемсөз Ө.Тұрманжанов "Нан". Нан – ардақты адал ас,				

	Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастарқан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. (мәдени-гигиеналық дағдылар, қарым-қатынас іс-әрекеті)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Күз сыйы" тақырыбына әңгімелесу. (танымдық іс-әрекет)	Жемістердің суреттерімен дидактикалық ойындар ойнау, сөздерді буынға бөлу. (танымдық іс-әрекет)	Көгөністердің пайдасы туралы әңгімелесу. (танымдық іс-әрекет)	"Суретті құрастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттері. Балалардың ұғымындағы туған жерлері туралы білімдерін бекіту, Отанына сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Барысы. Педагог балалармен бірге қаланың көрікті жерлерін бейнелейтін суреттерді қарастырады. Педагог балаларға ойын ережелерін	Балаларда эмоционалды жағымды көңіл күй мен ұйымдастырылған іс-әрекетіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу. Күн шуағын жинаймын. Достарыма сыйлаймын. Күн жылуын

				түсіндіреді, тұтас суретті бөлшектерден қалай құрастыруға болатыны туралы бұрыннан белгілі ережені ескеріне түсіреді. Ойыншылардың санына сәйкес суреттерді таратады. Педагог ойынды "Бастаймыз!" сөзімен ашып береді. Балалар бөліктерден тұтас суреттерді құрастырады. Суретті бірінші құраған балаларға таңбалауыштар таратылады. (танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)	аямасын, Шуағымен аяласын. Достық деген бәйтеректі Барлық бала саяласын. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
Білім беру ұйымының кестесі бойынша	Сауат ашу негіздері "[p] дыбысы және Р р әрпі".	Сауат ашу негіздері "[p] дыбысы және Р р әрпін қайталау".	Математика негіздері "Күзгі жапырақтар	Математика негіздері "Нанның артығы	Сауат ашу негіздері "[o] дыбысы және О о әрпі".

ұйымдастырылған іс-әрекет	Мақсат-міндеттері. Айтылу ерекшелігіне байланысты [р] дыбысының дауыссыз дыбыс екенін балалардың өздеріне анықтату, Р р әрпімен таныстыру. Қазақ тілі "Күз сыйлары". Мақсат-міндеттері. Балаларды көгөністер туралы өлеңмен таныстыру; «күзгі егін» ұғымын дамытуды жалғастыру; көгөністер мен жемістер, геометриялық фигуралар туралы білімдерін нақтылау; мәтіндегі көгөністердің атауларын нақты айтқызу, көгөністер туралы өлеңді	Мақсат-міндеттері. [Р] дыбысын жеке, буында, сөзде, сөз тіркесінде, сөйлемде анық айтуға машықтандыру. Математика негіздері "Күзгі жапырақтар шашуы". Мақсат-міндеттері. Балалардың ұғымында "төрт" саны туралы түсінік қалыптастыру, 4 цифрын тану және 4-ке дейін жылдам санауды жаттықтыру; "төрт" жиын санының екі ең кіші элементтері"бір" және "үш", "екі" мен "екіден" құрылатынын меңгерту. Музыка	шашуы." Мақсат-міндеттері. Балалардың ұғымында "төрт" саны туралы түсінік қалыптастыру, 4 цифрын тану және 4-ке дейін жылдам санауды жаттықтыру; "төрт" жиын санының екі ең кіші элементтері "бір" және "үш", "екі" мен "екіден" құрылатынын меңгерту; ағаштарды ажыратуды, дұрыс атауды үйрету; ағаштарды жапырақтарының ерекшелігі бойынша ажырату дағдысын қалыптастыру; логикалық ойлау, еске сақтау, көру қабілетін дамыту; табиғатқа жанашыр	болмайды" Мақсат-міндеттері. Балалардың он саны көлемінде тура және кері санай білу қабілетін арттыру; ұзындығы бес түрлі жолдардың ұзындығын, беттестіру, тұстастыру және логикалық ойлау амалдары арқылы салыстыру дағдыларын жетілдіру. Сөйлеуді дамыту "Жемістер мен көгөністер". Мақсат-міндеттері. Күз мезгілінің байлығын түсіндіруді пысықтау. Музыка "Бауырсақ" Мақсат-міндеттері.	Мақсат-міндеттері. [о] дыбысымен таныстыру, айтылу ерекшелігіне қарай [о] дыбысының дауысты дыбыс екенін, жуан естілетінін өздеріне анықтатқызу. Құрастыру "Бидай алқабы". Мақсат-міндеттері. Балаларды "квиллинг" құрастыру әдісімен таныстыру; қағаз жолақшаларын орау техникасына үйрету. Дене шынықтыру "Қатар орналасқан таяқтардан екі аяқпен аттап секіру" Мақсат-міндеттері. Балаларға екі аяқпен бірге, бар пәрменімен секіруді, аяқтың
---	--	---	--	---	---

мәнерлеп оқуға дағдыландыру; зияткерлік картамен жұмыс істеу кезінде қазақ тілінде көгөністер мен жемістер туралы қарапайым сөйлемдер құрастыруды үйрету; зейін, ойлау қабілеттерін дамыту; ересектердің еңбегін құрметтеуге, еңбекқорлыққа, табандылыққа тәрбиелеу. Дене шынықтыру "Бір орында екі аяқпен секіру". Мақсат-міндеттері. Балаларға бір орында екі аяқты қосып, тұрған жерін айналып секіруді үйрету; сапқа өз еріктерімен тұру	"Менің балапандарым қайда?" Мақсат-міндеттері. Балалардың музыканы бар ықыластарымен тыңдай білу қабілетін арттыру; әнді тыңдап, мажорлық және минорлық сипаттағы әндерді ажыратуды үйрету. Сөйлеуді дамыту "Жемістер мен көгөністер". Мақсат-міндеттері. Күз мезгілінің байлықтарын түсіндіру. (танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)	болуға, байқампаздыққа, тиянақтылыққа, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Қазақ тілі "Ұ, Ү дыбыстары (артикуляциясы, тіл ұстарту, сөздердегі дыбыстардың орнын табу) мен әріптері (атау, жазу негіздері)." Мақсат-міндеттері. Балаларды [ұ], [ү] дыбыстарымен, Ұ ұ және Ү ү әріптерімен таныстыру. Ұ және Ү әріптерін ауада жазып көрсету, [ұ], [ү] дыбыстарының нақты артикуляциялық қалпын қалыптастыру, естуді, ажыратуды үйрету, буындарда,	Балаларды күйді тыңдай отырып, оның сыр-сипатын ажырата білу қабілетін арттыру; әнді айтуда дыбыс ұзақтығы туралы ұғымын қалыптастыру. Қоршаған ортамен таныстыру "Жыл құстары". Мақсат-міндеттері. Балаларға құстар туралы білім беру, құстардың адам өміріндегі пайдасы туралы түсініктерін кеңейту. (танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, музыка)	ұшымен түсуді, қол мен аяқ қозғалысының үйлесімділігін сақтауды үйрету. Көркем әдебиет Күләш Ахметова «Алтын дән» (өлең). Мақсат-міндеттері. Балаларды «Алтын дән» өлеңімен таныстыру; балалардың еңбекке қызығушылығын қалыптастыру және оның нәтижелерін қадірлеуді үйрету; еске сақтау қабілеттерін дамыту және сөздік қорларын молайту, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру; адамгершілікке, сыйластыққа тәрбиелеу.
---	--	---	---	---

	қабілетін жетілдіру; еңкіс тақтайдың үстімен жүрелеп жүруге дағдыландыру; ептілікке тәрбиелеу. Қоршаған ортамен таныстыру "Күз мезгіліндегі маусымдық өзгерістер". Мақсат-міндеттері. Балалардың табиғаттағы жыл мезгілдеріндегі маусымдық өзгерістер туралы ұғымдарын жетілдіру; табиғаттағы ауа райының жай-күйін бақылауды және табиғат күнтізбесіндегі бақылау нәтижелерін атап өтуді үйрету. (қазақ тілі,		сөздерде дұрыс айтуға дағдыландыру. Ұ және Ү дыбыстарының сөздің кез келген жерінен (сөз басында, ортасында, аяғында) тауып көрсете білуге үйрету, [ұ], [ү] дыбыстары кездесетін сөйлем ойлатып, сөзге мысал келтіріп, сол сөздерді қатыстырып, сөйлем құрастыру арқылы сөздік қорларын толықтыру, ойын тиянақты жеткізе білуге баулу, байланыстыра сөйлеуге тәрбиелеу. Төзімділікке, ұқыпты, әдемі, таза жазуға дағдыланады. Дене шынықтыру		(танымдық іс- әрекет, зерттеу іс- әрекеті, қарым- қатынас іс-әрекеті)
--	--	--	---	--	---

	танымдық іс- әрекет, зерттеу іс- әрекеті, қарым- қатынас іс-әрекеті)		"Салт аттылар" Мақсат-міндеттері. Балаларда заттарды аттап өту; заттардың арасымен екі аяқты қосып (арақашықтығы 4 м) секіру. Көркем әдебиет "Жұмбақтар әлеміне саяхат" пысықтау. Мақсат-міндеттері. Жұмбақтар туралы түсінік беру. Жұмбақты толық тыңдауды, жауабын табуды үйрету. (танымдық іс- әрекет, зерттеу іс- әрекеті, дене шынықтыру, қарым-қатынас іс- әрекеті)		
2- таңғы ас	Тағамның атауын еске сақтау, тазалыққа бейімдеу. "Тәбетіміз ашылды, ас болсын!" (мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркемсөзді қайталау)				
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері:				

	- киімді дұрыс бүктеп жинауды, орнына ілуді, аяқкиімді түзу қоюды әдетке айналдыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуге дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, сырт киім, аяқкиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінуді, киімді, аяқкиімді таза ұстауға баулу; - басқаларға көмек көрсетуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Серуен	Бақылау. "Көгөністер - тірі дәрумендер". (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттері. Балалардың көгөністер туралы білімдерін бекіту (көгөністердің атаулары, олардың бөліктері), ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табуды үйрету (иісі, дәмі, сыртқы түрі мен жанасуы бойынша).	Бақылау. "Көгөніс өсірушілер мен бағбандардың еңбегі". (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттері. Көгөністер мен жемістердің атауларын жинақтау, жалпылауды дұрыс қолдану («көгөністер», «жемістер»); көгөніс өсірушілер мен бағбандар жұмысының мазмұны мен	Бақылау. "Азық-түлік дүкеніне саяхат". (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттері. Көгөністер мен жемістер туралы ойларды қорыту, көгөніс дүкеніндегі сатушының жұмысы туралы балалардың ойларын кеңейту. - Біз бүгін витаминді салатқа көгөністер сатып алу үшін көгөніс дүкеніне экскурсияға барамыз.	Көгөніс бақшасындағы жұмысты бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттері. Арамшөптерден бұрын жас көшеттерді бақылау; бақтағы өсімдіктердің барлығы бірдей емес екендігіне назар аударту, оларды салыстыру, мәдени өсімдіктер, арамшөптер мен көшеттерінің	Күнді, күн сәулесінің қозғалысын бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттері. Жансыз табиғаттың алуан түрлілігі, көкжиектер туралы түсініктерін кеңейту; қызығушылықты тәрбиелеу; табиғаттағы өзгерістер мен күннің позициясы арасындағы байланысты орнату

	Көркемсөз Көгөністі көп ектік, Өссін, піссін деп ектік, Көктемде екен көгөніс, Күзде берді көп өнім. - Балалар, сендер жақсы білесіңдер, көктемде табиғат жаңаша күйге енеді. Жаңадан шөп шығып, өсімдіктер өседі. Осы кезде бау- бақшаны баптап, көгөністер отырғызамыз. Көгөністердің бірнеше түрлері бар. Адамдар оларға жаз бойы су құйып, күтіп-баптайды. Әрбір көгөніс дәнегінен (тұқымынан) пайда болып өседі. Біздің күнделікті жеп жүрген көгөністер	табиғаты туралы ойларын бекіту, көгөністер өсіру бойынша жұмыстардың жүйелілігі, техниканы пайдалану және олардың көгөніс өндірісіндегі рөлі туралы балалардың білімдерін нақтылау. Ересектердің көгөніс бақтарындағы, бақтардағы, саябақтардағы жұмысына, көгөністер мен жемістерді ауыл немесе қаланың көшелерінде тасымалдау, оларды дүңгіршектер мен дүкендерде, көгөніс базарларында сату бойынша бақылау жүргізілді. Сабаққа көгөністер	- Балалар, қайсыларың дүкенге аналарыңмен бірге бардыңдар? - Онда не істедіңдер? (Балалардың жауаптары.) Педагог балалардан екі-екіден сап түзеуді сұрайды, содан кейін ол балаларға көшедегі жүріс- тұрыс ережелері, жол ережелері туралы еске салады. Педагог балалармен бірге дүкенге барады, содан кейін көгөніс бөліміне апарады. - Балалар, біз дүкеннің азық-түлік бөліміне келдік. - Мұқият қарайық. Дүкеннің осы бөлімінен не сатып алатынымызды айтыңдаршы? Балалар дүкен	арасындағы айырмашылықты көрсету. - Арамшөптер мәдени өсімдіктердің өсуіне кері әсер етеді, олар қоректік заттарды, ылғалды алып, күн сәулесін жауып тастайды. Арамшөптерді тамырымен жұлып, бақшадан алып тастау керек. Не үшін? "Арамшөптерді тап." Жердегі барлық өсімдіктер қажет, егер олар адамдарға қажет болмаса, онда құстар, жәндіктер мен жануарлар олардың дәндерімен қоректенеді. Табиғатта бәрі бір- бірімен байланысты, әр шөптің түрі, табиғаттағы әр гүл	қабілетін дамыту; жансыз табиғаттың алуан түрлілігі туралы түсініктерін кеңейту. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай. (Күн.) - Балалар, күн жоғары болған кезде өте ыстық болады. Таңертең және кешке күн төменірек болады, сондықтан ол онша ыстық емес. Күннің шығатын және бататын уақыттарын бақылап отырыңдар. Күн бататын жерді белгілеңдер. Болжам. - Күн көзі күз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады.
--	---	--	--	--	--

бау-бақшаның өнімі. Көгөністердің адам ағзасына пайдасы мол. "Бақшашылар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Балалардың көгөністерді бірлесіп жинауларын ұйымдастыру. Ойын ережесі: тәрбиешінің белгі беруін күтіп, эстафетаны жалғастыру. Еңбек: бақшадағы жұмыс. Көгөністерді жинау. (еңбек іс-әрекеті) Мақсат-міндеттері. Бақшадағы көгөністерді жинауға атсалысып, ересектер мен жолдастарына белсенді түрде көмек	мен жемістердің 5-6 түрі дайындалады, көгөніс өсірушілер мен бағбандардың еңбек құралдары бейнеленген суреттер жиынтығы және кейбір ауылшаруашылық техникасы (трактор, қызылша жинайтын комбайн, картоп отырғызушылар және тағы басқа) дайындалады, көгөністер мен жемістер туралы жұмбақтар. Сабақтың басында педагог көгөністер мен жемістерді балалармен бірге тексереді, балаларды «көгөністер» мен «жемістерді» жалпылауды жіктеуге және түсінуге	терезесін мұқият қарап шығады, көгөністер мен жемістерді атайды. Дүкеннің осы бөлімінде көптеген түрлі көгөністер сатылады. - Көптеген түрлі көгөністер сататын дүкеннің мұндай бөлімі қалай аталады? - Дәл солай! Көгөніс бөлімі. Тәрбиеші балаларға көгөністер мен жемістерді көрсетеді, балалар көгөністер мен жемістердің аттарын атайды және қысқаша сипаттама береді. Тәрбиеші: - Балалар, дүкенде жұмыс істейтін тұтынушыларға қызмет көрсететін	кездейсоқ емес, бір өсімдік басқасының өсуіне қажет. Қорытынды: арамшөптер отырғызылған өсімдіктердің қалыпты өсуіне кедергі келтіреді. Жұмбақтар. 1. Бақшада өседі, көп өнімдерін береді. (Көгөніс.) 2. Жер астында жез қазық, Жеуге болар ас қазық. (Сәбіз.) 3. Әр желінің асты толған көк қоян, Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (Қияр.) Эксперименттік іс-әрекет. "Бақша арамшөптен арылмаған жағдайда не болады?"	- Күн құлақтанып шықса, не боран, не аяз болады. - Күн құлақтанып батса, ауа райы жылынуға бет алғаны. Тәжірибе. "Күн сәулесі". Мақсат-міндеттері. Заттың жарығы мен бейнесін бірнеше рет қалай көрсетуге болатынын мысалмен көрсету керек (оны көрінбейтін жерде көру). Эксперименттің барысы. Күн шуақты күні балалар күнді "қоянға" қарайды. Оны қалай алуға болатынын талқылаңдар (айнадағы жарық шағылысы). Олар қабырғадағы «қоянға» күн түскен
---	---	---	--	--

	көрсеткен балаларды мақтау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, шыдамдылыққа, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт!	машықтандырады, олар туралы жұмбақтар ойлап табуды үйретеді. Педагог балалардың көгөністер мен жемістер қайда өсетіндігі және оны кім өсіретіні туралы түсініктерін тиянақтайды: ауыл тұрғындары, көгөніс өсірушілер мен бағбандар оларды қандай өсіретінін анықтайды, мамандық атауы, жұмыс орны (көгөніс бағы, егістік, бақ) туралы білімдерін бекітеді. Көгөніс өсірушілер мен бағбандар мол өнім өсіруге тырысып жатқанын баса айтады, олар татулықта жұмыс істейді. Олар өсірген	адамның кәсібінің атауын есте сақтадыңдар ма? - Дұрыс! Сатушы мамандығы. Сатушы өте қажет жұмыс және қиын жұмыс. Сатушы әр өнімнің қанша тұратынын, көгөніс базасынан қанша әкелінгенін білуі керек. Әр өнімді дұрыс өлшеу керек, чекті дұрыс жазып, ақшаны дұрыс санау керек. Дүкендер таңертеңнен кешке дейін жұмыс істейді, онда әрдайым адамдар көп болады. - Сатушы жұмыс күні қатты шаршайды, балалар дүкенге анасымен бірге келгенде қыңыр мінез көрсетіп, айқайлап жатса,	Тәжірибенің мақсат-міндеттері: болашақ егін үшін арамшөптердің рөлін эксперименталды түрде көрсету. Эксперименттің барысы: балабақшаны жүйелі түрде арамшөптермен тазарту арқылы балалар бір егіннің кішкене учаскесіне қол тигізбейді. Біраз уақыттан кейін олар арамшөптердің мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсетініне сенімді болады. Соңғысы, жарықтың жетіспеушілігінен зардап шегеді, өсуден айтарлықтай артта қалып, жұқа, әлсіз болады. Себілген	жерде басқа айна қойса не болатынын біледі (ол тағы бір рет шағылысады). Балалар педагогтің сөздерінің дұрыс екеніне тәжірибе арқылы көз жеткізеді. Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау. (еңбек іс-әрекеті) Мақсат-міндеттері. Тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Заттарды жылжыту" қимылды ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты: ептілікті дамыту. Ойын барысы: жерге 8-10 метр қашықтықта 2-4 шеңбер (диаметрі 50 см) салынады. Бір
--	---	--	--	--	---

	Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсы қарсыласын арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Белгі бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үйлестіру қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын	көгөністер мен жемістер қалаға әкелінеді, адамдар оны дүкендерден және базардан сатып алады. Қалада тұратын ересектер мен балалар дәмді көгөністер мен жемістерді жейді және ауыл тұрғындарына жұмыстары үшін алғыс айтады. "Бақшаға не отырғызылып жатыр?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттері. Балаларға заттарды белгілері бойынша (өсу орнына қарай, қолданылуына қарай) жіктеуге дағдыландыру, тез ойлауды, есту зейінін дамыту.	сатушының басы ауырып, есептеу кезінде қате жіберуі мүмкін. Балалар, мен мұны әрдайым есте ұстауларыңды сұраймын. Дүкенде ешқашан шу шығармандар және сатушыны жұмысына кедерге келтірмеңдер. Әрине, балалар, кез келген адам сыпайы және әдепті сөйлескенде риза болады. Дүкеннен тауар таңдауға және сатып алуға көмектесетін адамдарға жылы сөздер айтуды ұмытпаңдар, олар қуанып қалады. Балалар сатушыға көрсеткен қызметі үшін, ал сатушы балаларға тауарды сатып алғаны үшін	тұқымдарды көру үшін оларды шөптен ұзақ іздеу керек. "Ақсақ үйрек" украин ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттері. Балалардың секіру дағдысын, күш-жігерін, шыдамдылығын дамыту. Алаңда бір аяғымен жүру дағдысын жетілдіру, мына сөзден кейін осындай қозғалыс жасау: "Күн шықты, ойын басталды"; ойын шарттарын сақтау (екі аяғын қатар жерге қоймау керек). "Ыстық картон" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттері. Доптың шеңбер	шеңберге бірнеше түрлі заттар орналастырылған (түйреуіштер, текшелер, ойыншықтар), екіншісі бос қалады. Бала бос шеңберде тұрып, ересек адамның белгісі бойынша осындағы заттарды бір шеңберден екінші шеңберге бере бастайды. Екі топ бір уақытта ойнай алады. "Осындай бола ма, болмай ма?" дидактикалық ойыны. Сұраққа жауап беруді және жауабын түсіндіруді үйрету. Күзде қар жауа ма? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? "Өз бүршігіңді тап" қимыл-қозғалыс
--	---	--	--	--	---

	барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беруі мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді ести жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еркін ойындар.	- Балалар, сендер бақшаға не отырғызатынын білесіңдер ме? Мен әртүрлі заттарды атаймын, сендер мұқият тыңдап жауап бересіңдер. Егер мен бақта өсетінді атайтын болсам, «иә» деп жауап бересіңдер, ал егер бақшада өспейтін болса, «жоқ» деп жауап бересіңдер. Кім қате жіберсе, сол ұтылады». Тәрбиеші: - Сәбіз. Балалар: - Иә! Тәрбиеші: - Қияр. Балалар: - Иә! Тәрбиеші: - Қызылша. Балалар:	алғыс білдіреді. Тәрбиеші: - Осымен, балалар, азық-түлік дүкеніне саяхатымыз аяқталды. Біз салатқа қажетті көгөністерді сатып алдық. Енді, балалар, біз балабақшаға оралайық. Көгөністерімізді асханаға алып барып, кешкі асқа жаңа салат дайындай аламыз. (Тәрбиеші жаяу жүргіншілер ережесін балалармен бірге қайталайды!) "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттері. Жалтарып жылдам жүгіруді, қимылдарды	бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда қолында добы бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады. Еңбек: ағаштардың түбін қопсыту. Мақсат-міндеттері.	ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Гүлдерді ажыратуды, белгі бойынша әрекет етуді үйрету; жүгіру кезінде жаттығу. Еркін ойындар.
--	---	---	--	---	---

		- Иә! Тәрбиеші: - Өрік. Балалар: - Жоқ! "Тым-тырақай" ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Балаларға ойын шартына сай ойнауды баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп,	үйлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге	Ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. Еркін ойындар.	
--	--	--	--	--	--

		санандар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. Еркін ойын. "Көгөністер дүкені". Мақсат-міндеттері. Көгөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік	шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде "түлкі" інінен шығып, тауықтарға шабады, оларды ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген баланы қолмен түртіп қалу керек. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды. Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Төмпешіктен		
--	--	--	---	--	--

		көрсеткендерді мақтау; ойынға қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көгеністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту.	төмпешікке секір" қимылды ойын- жаттығуы. Мақсат-міндеттері. Белгіленген орындарға аттап секіру дағдысын дамыту; дене тепе- тендігін, күш-жігерді жетілдіру. Еркін ойындар.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында аяқкиімді, қалталардың шаң-тозаңын қағу; - балабақшаға кірер алдында аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныш кіру, есікті тарсылдатпау; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою. Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіну, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыру дағдыларын жетілдіру. Жеңдерін түру, қолдарын сабындау, суды жан-жаққа шашыратпау, тазалап жуу дағдысын дамыту. Айнаға қарау, үсті-басын ретке келтіру, шашын тарау және тағы басқа. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар. Мақсат-міндеттері. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу,	Гигиеналық дағдылар. Мақсат-міндеттері. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Өзін-өзі күту	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттері. Қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды мұқият сабындап жуу	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттері. Балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, беті-қолды мұқият сүрту дағдысын	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттері. Тамақтану кезінде әдептілік мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру.

	жеңді түру, қолды жуған кезде суды еденге шашпау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту. Көркемсөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз, қарым-қатынас іс-әрекеті)	дағдылары, тазалық сақтау, дұрыс отыруды, дастарқан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау. Көркемсөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз, қарым-қатынас іс-әрекеті)	денсаулық үшін өте маңызды екенін түсіндіру. Көркемсөз Тазалап жүр тісіңді, Кішкене де, ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз, қарым-қатынас іс-әрекеті)	жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілу әдетін қалыптастыру; жуар алдында жеңдерің түру, бетті жуу, суды үнемдеу. Көркемсөз Дос бол сабын, сумен сен, Жии-жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз де, түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен-көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени-	Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды үгітпеу, тамақты асықпай шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркемсөз Дос бол сабын, сумен сен, Жии-жиі жуын сен, Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз де, кешке де, Жуын күндіз де, түсте де, Жуын тамақ алдында,
--	--	---	--	---	--

				гигиеналық дағдылар, көркемсөз, қарым-қатынас іс-әрекеті)	Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз, қарым-қатынас іс-әрекеті)
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын,	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолды шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру:	Баяу ойналатын музыка қосылады, оған балалар біртіндеп оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркемсөз Қарсы ал ерте күн көзің, Төсегінді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Олақ, салақ болмағын.	Балаларды көңілдендіру. Көркемсөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене шынықтыру)	Төсек-орынды ретке келтіру: көрпе-жастықтың тысын ауыстыру. Көркемсөз Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады.

	Тазалықты лайым. (дене шынықтыру)	қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшық еттерін нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркемсөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын. (дене шынықтыру)	Әдеп қыл ісінді, Тазалап жүр тісінді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің. (дене шынықтыру)		(дене шынықтыру)
Бесін ас	Гигиеналық дағдылар Тамақтану кезінде балаларға ескерту: тамақты ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспеу. Көркемсөз Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым.	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақтану кезінде тазалық сақтауға қатытсы әрекеттерді орындау, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркемсөз Күні бойы қызыққа,	Гигиеналық дағдылар Үстелді жабдықтау, тамақтану кезінде тазалық сақтауға қатытсы әрекеттерді орындау, өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын бекіту. Көркемсөз Жуын тамақ	Гигиеналық дағдылар Балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркемсөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді	Гигиеналық дағдылар Қолды жуу ережелерін бекіту; тәрбиешінің тазалық туралы әңгіме айтуы. Көркемсөз Су ағызып шүмектен, Беті-қолды жуамын. Мойын, мұрын, құлақты,

	Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз, қарым-қатынас іс-әрекеті)	Батамыз да қаламыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз ертемен, Көңілді әуен сазымен, Жаттығуды бастаймыз. Микробтар қаскүнем, Көрмесем де білемін. Ішер кезде асты мен, Қолды жуып жүремін. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз, қарым-қатынас іс-әрекеті)	алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз, қарым-қатынас іс-әрекеті)	тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дән саламын. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз, қарым-қатынас іс-әрекеті)	Тазалатып тұрамын! (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркемсөз, қарым-қатынас іс-әрекеті)
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Дидактикалық ойын. "Не артық?" Мақсат-міндеттері. Балалардың заттар мен құбылыстар классификациясы жөніндегі білімдерін бекіту; аналитикалық	Дамытушы жаттығу. "Қанша және қандай айырмашылықтары бар?" Мақсат-міндеттері. Балалардың қабылдау, зейін,	Дидактикалық ойын. "Қарама-қарсы сөздер" (мезгілдер және құбылыстар). Мақсат-міндеттері. Заттар мен құбылыстардың	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсат-міндеттері. Балалардың ойлау,	Дамытушы жаттығу. "Қанша затты көрсең, сондай санды көрсет". Мақсат-міндеттері. Балалардың әркелкі орналасқан заттарды

және синтетикалық қабілеттерін, елестету, зейін қабілеттерін дамыту. Құралдар. Бірнеше заттар топтамалары немесе олардың заттық сурет-карточкалары. Шарты. Жүргізуші бір топтамаға және оған жатпайтын заттарды атайды (көрсетеді), ойыншылар артық затты атау керек. Заттардың жалпы саны төртеу болады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Сюжетті-рөлдік ойын.	ойлау қабілеттерін дамыту; зеректікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Құралдар: суреттердің жұптары (екінші суретте бірінші суретке қарағанда, көзге көрінбейтін бірнеше өзгерістер болады). Шарты. Педагог балаларға бірінші суретті көрсетіп, содан соң оған ұқсас екінші суретті көруді ұсынады. Балалар екінші суретте, біріншіге қарағанда не өзгергенін айтады, айырмашылықтарын табады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті,	қасиеттері туралы балалардың білімдерін тереңдету, тиянақтау; ой шапшаңдығына, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; сөздік қорды байыту. Шарты. Балалар педагог ұсынған әрбір сөзге қарама-қарсы сөздерді атап отыруы тиіс. - Лас - (Таза). - Қараңғы - (Жарық). - Түн - (Күндіз). - Ылғалды - (Құрғақ). - Жаңбыр - (Қар). - Аспан - (Жер). - Таң - (Кеш). - Су - (Мұз). - Су - (Бу). - Жаз - (Қыс). (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-	елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезегімен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық балалар ойланып,	көзбен қарап, санап алу қабілетін арттыру, жиын санын карточка арқылы көрсетуге ынталандыру; қабылдау, зейін қабілеттерін, ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар. Түрлі заттардың топтамалары кез келген жиындарда салынған көрнекілік карточкалары; үлестірмелі сандар. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Театрландырылған қойылым. "Шалқан" ертегісі.
---	--	---	---	---

"Азық-түлік" дүкені. Мақсат-міндеттері. Балалардың "Азық-түлік" дүкені, сатушының қызметі жөніндегі ұғымдарын тиянақтау; сатушы мен сатып алушы рөлдеріндегі әрекеттерді игерту; жағымды қарым-қатынастарға, қоғамдық тәртіп ережелеріне тәрбиелеу. Құралдар. Сөрелер, сөмкелер, қорапшаларда немесе пластик қаптарда жармалар, әртүрлі макарондар, қатты азықтар, сүт өнімдерінің қораптары (қап ыдыстары), түрлі пішінді себеттер, ойыншық смартфондар, төлем	шығармашылық іс-әрекеті) Сюжетті-рөлдік ойын. "Аспазхана". Мақсат-міндеттері. Балалардың аспазханада жұмыс істейтін мамандар: аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері туралы білімдерін тиянақтау; қоғамдық орындарда әдептілік, тамақтанудағы әдеп ережелерін меңгерту және оны ұстануға ынталандыру; сыпайылық негізінде қарым-қатынастарды құруға, еңбекті қадірлеуге тәрбиелеу. Құралдар. Аспазхана жиһаздары (үстелдер мен орындықтар), аспазхана	әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Сюжетті-рөлдік ойын. "Қонақ күтеміз". Мақсат-міндеттері. Балаларға "қонақты күту" ұғымы, "қонақ" пен "қонақ күтуші" (үй иесі) ұғымдарын түсіндіру; ойын барысында рөлдерді игерту; қазақ халқының қонақты күту дәстүрі жайында білімдерін кеңейту; адамға, үлкенді құрметтеуді, сүйіспеншілікке, достыққа тәрбиелеу. Құралдар. Ойын үшін жиһаздар, ойыншық кейіпкерлер немесе балалардың өздері рөлдерді сомдауы	жұмбақты шешуге тырысады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті) Сюжетті-рөлдік ойын. "Балабақша". Мақсат-міндеттері. Балалардың балабақшаның қызметі жөніндегі, осы мекеме мамандарының негізгі қызметі жайындағы жалпы ұғымдарын тиянақтау, пысықтау; жеке тұлғасының қабілеттерін, нәтижелі қарым-қатынастарды құру қабілеттерін дамыту.	Мақсат-міндеттері. Әйгілі ертегінің мазмұнын балалардың естеріне түсіру, еске сақтау, ой-қиял, эмоциялық, пантомимикалық, қатынастық қабілеттерін дамыту. Құралдар. "Шалқан" ертегісіне қатысатын кейіпкерлердің киімдері, маскалары, шалқанның нақпішіні. Шарты. Педагог балаларға "Шалқан" ертегісінің мазмұнын қайталатады. Балалар өз қалаулары бойынша кейіпкерлерді таңдайды, өз костюмдерін киіп, орындарына барады. Авторды балалардың
--	--	--	---	---

карточкалары, қаражат қағаздары. Шарты. Педагог бұдан бұрын балалармен азық-түлік дүкеніне саяхатты ұйымдастыруы мүмкін. Педагог балаларға дүкен жайында суреттерді, бейнежазбаны көрсетіп, "азық-түлік тауарлары" сөзінің мағынасын, оларды сақтау үшін түрлі ережелерді ұстану керектігі жайында түсіндіреді. Балалар азық түрлеріне сүт, ет, нан өнімдері жататыны туралы әңгімелейді. Балаларға азықтардың сақталу мерзімі, азық-түлікті таза өнім күйінде тұтынудың	қызметкерлеріне (аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері) киім үлгілері мен құралдары. Шарты. Педагог балалармен бірлесіп, алдымен аспазхананың адамдар (тұтынушылар) үшін тағамдар әзірлеу қызметі және оның маңызы туралы әңгімелеседі. Бұл кезде суреттер көрсетіліп, педагогикалық жағдаяттар шешіліп жатады. Балалардың рөлдерді атқарудағы қалаулары, содан соң санамақ амалы қолданылады. Педагог балалармен бірге ұсынылатын	мүмкін; ойыншық ыдыстар мен тағамдардың жасанды пішіндері; ойыншық музыкалық аспаптар, микрофон; әдемі қапталған сыйлықтар. Шарты. Педагог балалармен бірге әрбір отбасыда қонақты күту алдында қандай тағамдарды, тәтті-дәмділерді әзірлейтінін, үстелге ыдыстарды, тағамдарды, құралдарды қалай қоятындарын алдын ала анықтайды. Балалар педагогпен бірге қонақ күткенде қандай әрекеттерді жасайтынын жоспарлайды. Балалар екі топқа бөлінеді: қонақтар	Құралдар. Балабақшада жұмыс істейтін мамандардың құралдары: мейірбике, тәрбиеші, тәрбиешінің көмекшісі, аспаз, аула тазалаушы. Шарты. Балалар балабақша қызметкерлерін өздері тағайындайды. Мамандардың рөлін ойнайтын балалар өздеріне қажетті құралдарды таңдап алады, белгілі бұрышқа жинайды. Тәрбиеленушілер мен мамандардың рөліндегі балалар қайсы, қайда барып, не істейтінін өзара ақылдасып, жоспарлайды. Педагог диалогтар мен қатынастардың	арасынан ұсынуға болады. Қойылым соңында педагог кейіпкерлерді сомдаған балаларды жеке қатарға шығарады, олардың қайсы, кімнің рөлін атқарғанын көрермендерге таныстырып жатады. Артист балалар көрермендерге иіліп құрмет көрсетеді, қошемет пен мақтауларға ие болады. Қойылым соңында педагог балалардан шығарманың осылай аяқталғанына не себеп болғанын анықтайды, кейіпкерлердің әрекеттеріне талдау жасатады. (қарым-қатынас іс-
--	--	--	---	--

	маңыздылығын түсіндіру. Сатушы өз қалауы (немесе санамақ) бойынша тағайындалады, сатып алушылар қолдарына қажетті құралдарды алып (карточка, қаражат, смартфон), ойын барысында қолданады. Сатушы тауарларды сөрелерге орналастырады, бағаларын анықтайды, сатып алушыларға тауардың ұтымды жақтарын айтады, оны сатады. Педагог диалогтарда әдептілік ережелерінің сақталуын, ойыншылар арасында сөйлеу	белгілі тағамдардың тізімдерін, ас-мәзірді жасайды. Ол үшін педагог пен балалар кешкі уақыттарда түрлі тағамдардың суреттерін журналдардан қиып алады, ойында қолданады. Педагог адамдардың келуі алдында (балалар орындарында отырып) қызметкерлердің жұмысын бақылайды. Барлық тағамдар әзірленген кезде балалар (тұтынушылар) тамақтану залына шақырылады. Даяшы келген тұтынушыларға мәзір ұсынады, балалар тапсырыс береді,	мен үй иелері. Үй иелеріне дастарқанды әзірлеуге уақыт беріледі, қонақ болғысы келген балалар дайындықты бақылайды, балалардың қонаққа өнерін көрсетуі үшін педагог бөлек орын дайындайды. Қонақтар үй иелеріне қандай сыйлықтарды әкелетінін ойластырып, бәрін дайындап әкеледі. Алғашында, педагог ойын барысын белгілі фразалармен сүйемелдеп отырады, ойыншыларға қосымша әрекеттерін анықтайтын сұрақтар қойып жүреді, өзі қатысады, ойын желісінің одан ары жалғасуына үлес	нығаюына ықпал жасайды: қосымша сұрақтар қояды, қандай әрекеттерді жасап жатқаны немесе нені жасайтынын анықтап, балалардың алмасуын бағыттап жатады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті)	әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті)
--	--	--	---	--	---

	тізбектерін реттейді, тиянақтау сұрақтарын қояды. Ойынның соңында қорытынды жасауға болады: тауарларды ережелерге сай күтсе, сақтаса, олар бұзылмайды. Тауарлар сапалы болады, жақсы сатылады; дүкендерде сатушы мен сатып алушы сыпайы сөздерді қолданып, әдептілік ережелерін ұстануы тиіс; сатушының еңбегін құрметтеу керек; сатып алушының таңдауын құрметтеу керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті, шығармашылық іс-	аспаз әзірлеуді көрсетеді. Даяшы балаларға әкеліп береді, балалар "төлем" жасайды. Балаларға "даяшы", "мәзір", "тағам" сияқты жаңа сөздерді айтқызу керек, балалар сол сөздерді пайдаланады. Педагог ойын барысын өзі реттеп жатады, балалардың әрекеттерін белсендіру үшін, қосымша сұрақтар қояды. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды. Адамдарды дәмді тағамдармен тамақтандыру үшін аспазхана қызметкерлері көп еңбектенетінін айту. Ойында "рақмет" пен	қосады. Ойын аяғында педагог балалармен бірге қорытынды жасай алады: қонақты күту үшін тағамдарды сатып алып, оларды дайындап, дастарқанды жаю керек; қонақта үй иелері мен қонақтар өз өнерлерін көрсетеді, әңгімелеседі, жаңалықтармен бөліседі; қонақта әдептілік ережелерін ұстану керек (үй иесінің мүлкін бұзбау, әдепсіз сөздер айтпау, күтімге риза болу). (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті,		
--	--	--	--	--	--

	әрекеті)	"өтінемін" сөздерін қолдану, үстел басында тыныштық сақтау, асықпай тамақтану, құралдарды дұрыс пайдалану, қоғамдық орындарда тәртіпке бағыну. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті, еңбек іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті)	шығармашылық іс-әрекеті)		
Балалармен жеке жұмыс	Күз мезгіліне тән ерекшеліктер туралы әңгімелесу. Бала тілін жаттықтыру. Өртүрлі өлеңдер мен тақпақтарды айтқызу. Рамазан Тышқанбаев "Жаңбыр". Бұлттар, Тұрмай ауа бер,	Дидактикалық ойын. «Не артық?» Әр баланың алдына жемістер мен көгөністер араласқан суреттер беріледі. Артығын тауып, атауын дауыстап айтуды ұсынады. Жемістер мен	Артикуляциялық жаттығу. Аюдың тапсырмасы артикуляциялық жаттығу жасау. 1) Ян - ян - секеңдеген ақ қоян, Ю - ю - ю - қорбаңдаған аю. Кі - кі - кі – бұл айлакер түлкі,	«Дәл осындай пішінді тап». Мақсат-міндеттерІ. Геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту, пішіндерді атау, ажырату, салыстыруға жаттықтыру. Ойынның құрал-	Бала тілін жаттықтыру. Өртүрлі өлеңдер мен тақпақтарды айтқызу. Ескен Елубаев "Күзде". Қайтқан құсты көрдің бе, Қаптай ұшқан әуелеп?

	Жаңбыр бол да, Жауа бер. Жазыққа бар, Тауға бар. Бақшаға бар, Бауға бар. Белес-белес белге бар, Сусап жатқан шөлге бар. Өр тамшыңды үлессін, Шалғын қаулап Гүл өссін! (қарым-қатынас іс- әрекеті, танымдық іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	көгөністерді ажыратады. Мысалы, алма, анар, лимон, орамжапырақ. Мұнда, орамжапырақ артық. Орамжапырақ көгөніс, қалғаны жемістер. (қарым-қатынас іс- әрекеті, танымдық іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Қыр - қыр - қыр - бұл көкжал қасқыр. 2) Ыр - ыр - ыр - ырылдайды қасқыр, Р а- ра - ра - бал жинайды ара, Мір - мір - мір - қап- қара көмір. (қарым-қатынас іс- әрекеті)	жабдықтары. Бала санына сәйкес құлыптың суреттері, геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны. Алдарындағы сиқырлы құлыпты ашуды ұсыну. Құлыптың кілттері де сиқырлы, геометриялық пішіндерден құралған екенін айту. Өр бала құлыпқа сай келетін кілтті алып, құлыпты ашады. (қарым-қатынас іс- әрекеті, танымдық іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)	Күткен күзім келдің бе, Сыңсып бағың мәуелеп? Қамба толды астыққа, Алғыс саған, алтын күз! Бір уыс дән шаштық та, Арба қауын алдық біз! (қарым-қатынас іс- әрекеті)
Серуенге дайындық	Мақсат-міндеттері: - киімді дұрыс бүктеп жинауды, орнына ілуді, аяқкиімді түзу қоюды әдетке айналдыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуге дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, сырт киім, аяқкиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінуді, киімді, аяқкиімді таза ұстауға баулу;				

	- басқаларға көмек көрсетуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)
Серуен	Түскі серуенді бақылауды жалғастыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)
Кешкі ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, қазақ тілі) Музыкалық аспаптармен ойындар. Ертеңгілікке дайындық. Музыкалық-дидактикалық ойындар. (музыка) Өнер бұрышында алтын күз тақырыбында сурет салу, жапсыру, мүсіндеу. (шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті) Логикалық, танымдық ойындар, басқатырғыш ойындар. (танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) Еркін ойындар. "Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттері. Заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуді үйрету; салыстыру, анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Педагог: - Жасыл түстің не екенін айтайық. Қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... тағы басқа. Ең көп сөзді атаған бала жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала таңбалауыш алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсат-міндеттері. Жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғау қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс істеу; экологиялық

	паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және тағы басқа); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Ойын ортасы. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әртүрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Әңгімелесу. "Баланы еңбекке тәрбиелеу".	Ата-аналарға кеңес. "Бала ұрыншақ болса".	"Отбасы - тәрбиенің бастауы" тақырыбында әңгімелесу.	Ата-аналарға "Балаңызға ертегі оқисыз ба?" тақырыбында сауалнама жүргізу.	"Балабақшадағы жетістіктеріміз" тақырыбындағы көрме ұйымдастыру.